

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 «14» 12 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін
 «12» 12 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	8	105/3.5	18	9	–	78	–	–	Диф. залік 8 с.
Заочна	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Індекс: РБ – 17 – 292 /17 – 3.34

СМЯ НАУ РП 15.01.01-01-2020

Робочу програму навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РБ – 17 – 292 /17 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу _____ /Пічкурова З.В./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», - кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 11 від «03» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 10 від «07» 12 2020 р.

Голова НМРР _____ /Сидоренко К.В. /

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 3 з 10	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дана дисципліна займає важливе місце в системі професійної підготовки економістів-міжнародників, оскільки дозволяє орієнтуватися у структурі та особливостях функціонування грошово-кредитних систем зарубіжних країн та визначати механізми їх впливу на економіку країн світу.

Метою викладання дисципліни є формування системи теоретичних та прикладних знань щодо досвіду організації грошово-кредитних систем у зарубіжних країнах, їх сучасного стану та особливостей розвитку.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- з'ясування змісту та особливостей сучасних грошових та кредитних систем;
- формування системи знань про особливості еволюції грошово-кредитних систем зарубіжних країн;
- оволодіння знаннями про організаційну структуру грошових систем зарубіжних країн;
- дослідження організаційної структури кредитних систем зарубіжних країн;
- вивчення особливостей небанківських фінансово-кредитних установ зарубіжних країн;
- формування навичок щодо визначення впливу грошово-кредитних систем на економіку країн світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких **компетентностей**:

Знати:

- зміст, завдання та основні елементи грошових систем;
- сутність, функції та структуру кредитних систем;
- ключові етапи розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн;
- структуру та функції грошово-кредитних систем країн світу.

Вміти:

- визначати основні рівні грошово-кредитних систем зарубіжних країн;
- охарактеризувати роль та функції центральних банків країн світу;
- визначати особливості формування банківських систем у різних країнах світу;
- аналізувати специфічні особливості діяльності небанківських кредитно-фінансових інститутів як окремої ланки грошово-кредитних систем зарубіжних країн.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Економічна теорія», «Теорія грошей і грошового обігу» і взаємопов'язана з дисципліною «Міжнародні фінанси».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «**Особливості організації та функціонування грошово-кредитних систем країн світу**», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 5 з 10	

проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. «Особливості організації та функціонування грошово-кредитних систем країн світу»

ТЕМА 2.1.1. Сучасні грошові системи.

Зміст та основні завдання грошової системи. Елементи подібних та відмінних рис грошових систем країн світу. Підсистеми грошової системи. Елементи грошової системи. Класифікація грошових систем (за формами існування грошей, за характером економічної системи, за характером регулювання). Світові валютні системи. Сучасні тенденції розвитку грошових систем.

ТЕМА 2.1.2. Сучасні кредитні системи.

Зміст та структура сучасної кредитної системи. Функції фінансово-кредитної системи. Організаційна структура кредитної системи. Сучасні тенденції розвитку кредитних систем. Банківська система як основна частина сучасної кредитної системи. Цілі, ознаки та функції банківської системи. Особливості формування банківських систем у різних країнах світу. Спеціалізовані небанківські кредитно-фінансові інститути як відокремлена частина кредитної системи.

ТЕМА 2.1.3. Грошово-кредитна система США.

Ключові етапи розвитку грошово-кредитної системи США. Основні етапи формування Федеральної резервної системи США. Функції Федеральної резервної системи США. Структура Федеральної резервної системи США. Юридичний статус та функції комерційних банків США. Роль та функції інвестиційних банків США. Страхові компанії, пенсійні фонди, фінансові компанії та кредитні спілки в структурі грошово-кредитної системи США другого рівня.

ТЕМА 2.1.4. Грошово-кредитна система Великобританії.

Основні етапи розвитку грошово-кредитної системи Великобританії. Структура банківської системи Великобританії та функції її основних ланок. Банк Англії в структурі грошово-кредитної системи Великобританії. Комерційні банки та спеціалізовані фінансово-кредитні інститути в структурі грошово-кредитної системи Великобританії другого рівня.

ТЕМА 2.1.5. Грошово-кредитна система Німеччини.

Основні етапи розвитку грошово-кредитної системи Німеччини. Структура, органи управління та функції Німецького федерального банку. Види фінансово-кредитних установ Німеччини. Кредитні банки в структурі грошово-кредитної системи Німеччини, їх види. Ощадні установи, інститути корпоративного сектору, іпотечні банки, будівельні товариства, інвестиційні компанії, страхові компанії, пенсійні фонди в структурі грошово-кредитної системи Німеччини.

ТЕМА 2.1.6. Грошово-кредитна система Франції.

Ключові етапи розвитку грошово-кредитної системи Франції. Основні рівні кредитної системи Франції. Центральний емісійний банк Франції у структурі грошово-кредитної системи Франції. Фінансово-кредитні установи на ринку фінансових послуг Франції. Комерційні банки Франції: універсальні банки, спеціалізовані банки, колоніальні заморські та іноземні банки. Небанківські фінансово-кредитні установи: ощадні каси, кредитні кооперативи; установи муніципального кредиту, пенсійні фонди, страхові компанії, компанії споживчого кредиту, фінансові товариства.

ТЕМА 2.1.7. Грошово-кредитна система Японії.

Ключові етапи розвитку грошово-кредитної системи Японії. Правовий статус, функції та структура Банку Японії як центральної ланки кредитної системи. Фінансово-кредитні установи Японії. Основні функції та зміст діяльності Японської асоціації банкірів. Комерційні банки в системі фінансово-кредитних установ Японії. Види комерційних банків Японії. Небанківські фінансово-кредитні установи Японії, їх види.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 6 з 10	

ТЕМА 2.1.8. Грошово-кредитні системи країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою

Загальні риси, особливості, проблеми та тенденції розвитку грошово-кредитних систем країн, що розвиваються. Основні сектори грошової системи країн, що розвиваються. Бюджетна політика країн, що розвиваються. Головні статті витрат державного бюджету у країнах, що розвиваються. Особливості податкових систем країн, що розвиваються. Шедулярна і глобальна системи нарахування податку на прибуток. Загальні риси, особливості, проблеми та тенденції розвитку грошово-кредитних систем країн з перехідною економікою. Специфіка організації та побудови грошово-кредитних систем країн з перехідною економікою. Функції центральних банків у країнах з перехідною економікою. Комерційні банки у структурі грошово-кредитних систем країн з перехідною економікою

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.1

№ п.п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практич. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
8 семестр					
Модуль №1 «Особливості організації та функціонування грошово-кредитних систем країн світу»					
1.1	Сучасні грошові системи	12	2	2	8
1.2	Сучасні кредитні системи	6	2	-	4
1.3	Грошово-кредитна система США	12	2	2	8
1.4	Грошово-кредитна система Великобританії	6	2	-	4
1.5	Грошово-кредитна система Німеччини	12	2	2	8
1.6	Грошово-кредитна система Франції	6	2	-	4
1.7	Грошово-кредитна система Японії	12	2	2	8
1.8	Грошово-кредитні системи країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою	9	2	1	6
1.9	Модульна контрольна робота №1	13	2	-	12
Усього за модулем №1		105	18	9	78
Усього за 8 семестр		105	18	9	78
Усього за навчальною дисципліною		105	18	9	78

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 7 з 10	

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: робота в малих групах, семінар-дискусія, презентація, ділова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.1.1. Бандурка О.М. Гроші та кредит: підручник: затверджено МОН України / О.М. Бандурка, В.В. Глущенко, А.С. Глущенко. – Львів: Магнолія, 2018. – 367 с.

3.1.2. Герасимчук З.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навчальний посібник / З.В. Герасимчук, Н.І. Корецька, Н.С. Різник, В.Л. Галушак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 572 с.

3.1.3. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навчальний посібник / З.К. Сороківська, Г.Р. Баянт. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 208 с.

3.1.4. Корецька, Н.І. Історія грошей та кредиту країн світу: Підручник / Н.І. Корецька. – Київ: Кондор, 2015. – 416 с.

3.1.5. Ніколаєнко Ю.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навчальний посібник / Ю.В. Ніколаєнко. – Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015. – 187 с.

3.1.6. Реверчук, С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн: навч. посіб. / С.К. Реверчук. – Київ: Кондор, 2015. – 286 с.

3.1.7. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. / Савастєєва О.М.; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Київ: Гуляєва В.М., 2019. – 177с.

3.1.8. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. / Л.А. Гербич; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2019. – 439 с.

Допоміжна література

3.1.9. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5.

3.1.10. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29.

3.1.11. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47.

3.1.12. Закон України «Про страхування» від 07.06.1996 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18.

3.1.13. Аранчій В.І. Гроші та кредит: навч. посіб. / В.І. Аранчій, Л.М. Бойко, Л.В. Черненко. – Львів: Магнолія, 2018. – 362 с.

3.1.14. Гроші та кредит: підручник / За ред. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 892 с.

3.1.15. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О.В. Дзюблюк, М.Д. Алексеєнко, В.В. Корнеєв та ін.; за ред. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

3.1.16. Federal Reserve System: Purposes and Functions // A publication of the Board of Governors of the Federal Reserve System. – Tenth Edition, October 2016. – 182 p.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. www.federalreserve.gov – офіційний сайт Федеральної резервної системи США.

3.3.2. www.bankofengland.co.uk – офіційний сайт Банку Англії.

3.3.3. <https://www.bundesbank.de/de> – офіційний сайт Німецького Федерального банку.

3.3.4. <http://www.banque-france.fr> – офіційний сайт Банку Франції.

3.3.5. www.boj.or.jp/en – офіційний сайт Банку Японії.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2020
		стор. 8 з 10	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

8 семестр		Мах кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Активна робота на лекціях з веденням конспекту (5 б. х 4)	20	
Робота на практичних (семінарських) заняттях (виступ з основного питання та участь в обговоренні питань) (10 б. х 3)	30	
Творча розробка доповіді та виступ з презентацією (18 бал. х 1)	18	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 41 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	
Усього за модулем №1	88	
Диференційований залік		12
Усього за дисципліною		100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				